

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 1

Тема: Палацово-парковий ансамбль Версаль.

Мета роботи: Ознайомитись з історією створення Версалью, його плануванням та композиційними особливостями

Матеріали і обладнання: Інструкційні картки, план палацово-паркового комплексу Версаль, роздатковий матеріал

Завдання:

1. Ознайомитись і описати історію створення Версалью.
2. Підписати головні частини палацово-паркового ансамблю Версаль позначені на плані.
3. Описати особливості композицій у Версалі.
4. Головні принципи покладені в основу реалізації ідей створення Версалью.

Порядок виконання завдання:

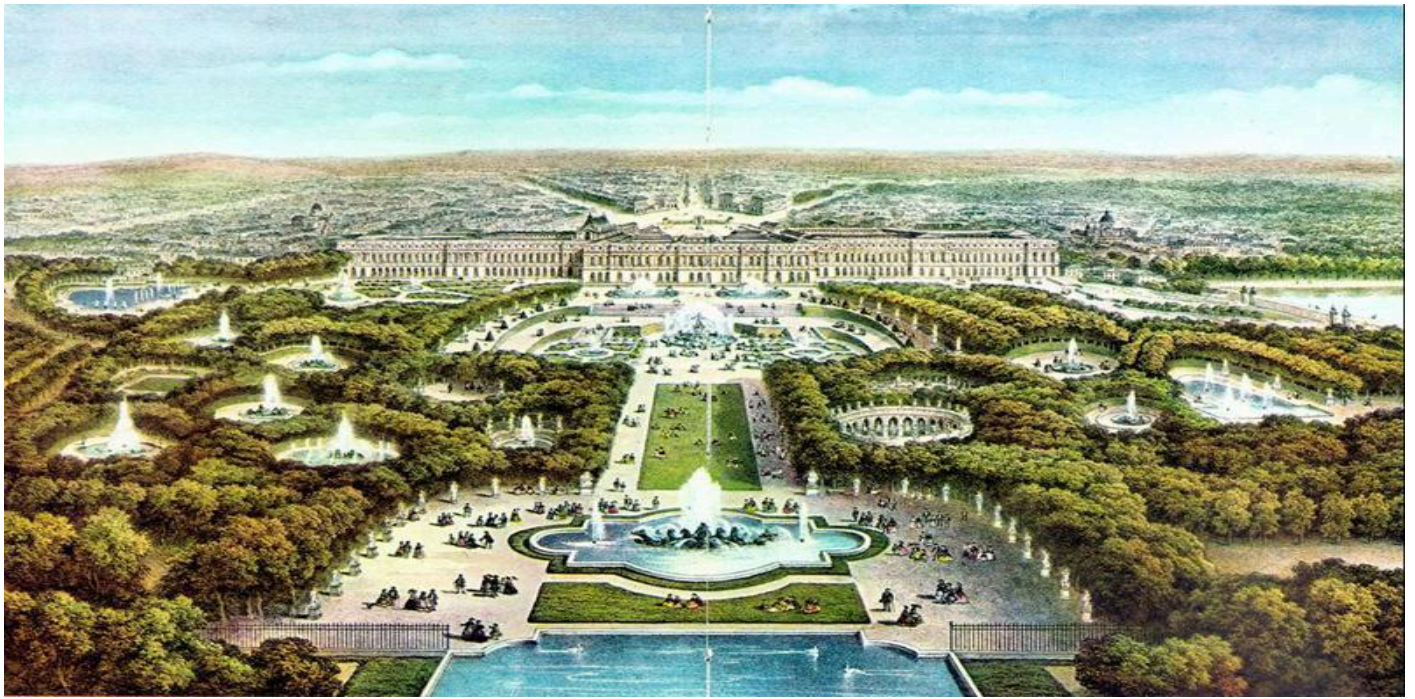
Коротка історія і передумови створення палацово-паркового комплексу Версалью

Містечко Версаль, розташоване неподалік Парижа, було королівським угіддям і являло собою рівнинну заболочену місцевість, частково вкриту рідколіссям. На цій території в період з 1661 по 1700 р. Ленотром разом з архітекторами Леве та Монсаром і художником Лебреном був створений палацово-парковий ансамбль. Роботи з закладки парку тривали до 1700 р. Його розміри грандіозні - загальна площа перевищує 8300 га, так званий Малий парк займав площу 1738 га, а прилягаючий до нього Великий мисливський парк – 6600 га.

Спочатку довелося виконати величезні за обсягами роботи з підготовки території: осушити місцевість за допомогою каналів, збудувати резервуари, які б забезпечували водою басейни-фонтани, підсипати землю на значній площі.

Дерева і чагарники завозилися з усіх кінців Франції та із-за кордону. Висаджували дуб, бук, в'яз, липу, граб, клен, тополь пірамідальну. З хвойних в основному використовували ялину і тис, з плодових – яблуню, грушу, вишню.

В результаті Ленотр створив єдиний грандіозний ансамбль, в якому природа, перетворена в парк, підкорена архітектурі, а сам парк являється зв'язуючою ланкою між архітектурою і натуральною природою навколишнього лісу.

Описати особливості композицій у Версалі.

Домінантою паркового комплексу є королівський палац, до якого зі сходу променями підступають три дороги: з Парижу, Сен-Клу і Со, сходячись на Площі Армії (2). Протяжність фасаду 500 м. Прямо по центру фасаду палацу(1) розташований водяний партер (3) у вигляді двох плоских мармурових басейнів, прикрашених скульптурами, що символізують ріки Франції (площа 1,5 га). Саме звідси розпочинає свій розвиток головна вісь парку. На ній розташовані: квітковий партер з фонтаном Латона (4), зелений килим (5), колісниця Аполлона(6) і на завершення – Великий канал (7).

Далі погляд охоплює круглу площу - зірку короля (8), до якої сходяться вісім доріг.

Захоплюють велетенські розміри окремих елементів парку. Наприклад, партер зелений килим має довжину 330 м і ширину 45 м. Уздовж килима на фоні боскетів на віддалі 30 м вишикувані вази і мармурові статуї.

Вражаючими є і розміри Великого каналу: довжина в його повздовжній частині 1600 м, в поперечній 1000 м, ширина 50 м. Канал, окрім катання на ньому човнами, ще виконував важливу меліоративні функцію: сприяв пониженню ґрунтових вод і осушенню території парку.

Як зазначено вище, А.Ленотр вмів мистецьки розкрити дальню перспективу. Тут він це робить дуже тонко, показуючи її через зрізаний ряд тополь.

На першій поперечній осі парку (довжиною 3 км), яка підступає до водного партеру, розташовані північний (9) і південний (12) партери. Північний партер переходить в Алею дітей (10) і завершується басейном Нептуна (11). Південний партер, який здіймається над поверхнею землі на 13 м, переходить в оранжереєвий сад (13) і завершується Озером Швейцарців (14).

Друга поперечна вісь має вигляд двох широких паралельних доріг. Перша з них проходить через колісницю Аполлона, друга – через східний басейн Великого каналу. Ці дороги відділяють лісопаркову частину від боскетної - ближчої до палацу.

У Версалі створені чи не найкращі в світі боскети. Дерева в них висаджували правильними рядами на близькій віддалі з метою створення густого масиву зелені. Межами боскетів служили легкі дерев'яні решітчасті (трельяжні) огорожі – палісади, пофарбовані в зелений колір. Вони стримували боковий розвиток рослин і служили своєрідними лекалами для формування рівної поверхні стіни. В огорожі найчастіше використовували граб, рідше – в'юнкі рослини, що плелися по палісадах.

Боскети, згідно з образною ідеєю і оформленням, утворювали різні зали: “Лабіринт”, “Великий зал”, “Королівський острів”. У зелених залах часто влаштовували музичні концерти, театральні вистави, танці, ігри. В окремих з них можна було знайти куточок для тихого відпочинку.

Нижче боскетної частини Малого парку розкинулася його лісопаркова частина, через яку проходить його третя поперечна вісь, що з півночі замикається ансамблем Великий Трианон (15), а з півдня - Менажерією (16). Зліва і справа від повздовжньої осі лісовий масив пронизують радіальні дороги, промені яких сходяться у східному кінці великого каналу.

Невелика будівля Менажерії з'явилася у 1662 р. Довкола неї розміщалися невеличкі будиночки із тваринами, яких можна було оглянути. Цей павільйон був перероблений архітектором Мансаром і впродовж XVIII ст. служив прототипом нинішніх зоологічних садів. Нині не існує.

Великий Тріанон був споруджений також архітектором Мансаром у 1686 р. на місці давнього Фарфорового будиночка, встановленого у 1672 р. Являв він собою самостійний садово-палацовий комплекс – невелике повторення просторого Версалью. Його головна вісь перетинала палац з колонадами, горішню і нижню тераси. Горішня тераса була спланована у вигляді двох симетричних квіткових партерів. Нижня тераса мала вигляд партеру, поділеного на чотири рівні частини, оточеного берсо і боскетами. Завершував композицію буленгрін з фонтаном. Тріанон славився своїми квітковими партерами, де рослини проростали в горшечках і їх можна було, залежно від періоду цвітіння і колористичної гами, замінювати впродовж сезону.

В основу реалізації ідей створення французького класичного парку покладені такі головні принципи (Богова, Фурсова, 1988):

- розвиток простору вздовж головної поздовжньої осі, яка підпорядковувала поперечні осі, що врівноважували композиції і концентрували довкола себе боскети;
- створення обширних відкритих партерних просторів довкола палацу, які підсилювали його панівне становище та розкривали архітектуру;
- створення кульмінації на головній осі з розкриттям далекої перспективи;
- введення діагональних променевих доріг, які йдуть від лісових масивів через парк і сходяться до палацу;
- врахування особливостей оптичного сприйняття простору.

Контрольні запитання:

1. Коли і ким був заснований палацово-парковий комплекс Версаль?
2. Що входило до підготовчих робіт при будівництві Версалью?
3. Асортимент рослин, який використовувався при створенні парку?
4. З яких частин складається палацово-парковий комплекс?
5. Розміри Великого каналу?
6. Опишіть дві поперечні вісі парку.
7. Опишіть боскети Версалью.
8. Опишіть Великий Трианон.
9. Перелічіть принципи покладені в основу реалізації ідей в створенні парку.

Підпис позначень на плані Версалью:

1. Палац.
2. Площа Армії.

3. Водяний партер.
4. Квітковий партер з фонтаном Латона.
5. Зелений килим.
6. Колісниця Аполлона.
7. Великий канал.
8. Зірка короля.
9. Північний партер.
10. Алея дітей.
11. Басейном Нептуна.
12. Південний партер.
13. Оранжереєвий сад.
14. Озеро Швейцарців.
15. Великий Тріанон.
16. Менажерія.

